

ผลของการว่างงานและเงินเฟ้อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้และความยากจน

**“THE EFFECTS OF UNEMPLOYMENT AND INFLATION ON INCOME
INEQUALITY AND POVERTY”**

โดย

นางสาวมนัสชนก รัตนธรรมาภรณ์

438 55869 29

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. อิศรา ศานติศาสน์

ผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้และความยากจน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่า ในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ปัญหาความยากจน ปัญหาการว่างงาน และภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาสำหรับทุกรัฐบาลที่ต้องการให้สังคมมีความสงบสุข ประชาชนกินดีอยู่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ถูกบีบคั้นจากภาวะเศรษฐกิจ

สำหรับประเทศไทย ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ เป็นปัญหาที่ถูกให้ความสำคัญมาโดยตลอด นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) ปัญหาความยากจนก็เช่นกัน ได้มีการกล่าวถึงครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) และในปัจจุบัน การแก้ไขปัญหาค่าความยากจน ถูกจัดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ และเป็นเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน (แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549)

ไม่เพียงแต่ เรื่องของความไม่เท่าเทียมกันในรายได้และความยากจนเท่านั้น เรื่องของการว่างงานและเงินเฟ้อ ยังเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลให้ความสำคัญตลอดมาเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน เรื่องของการว่างงาน รัฐบาลได้มีโครงการต่างๆ เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชน โครงการธนาคารประชาชน ฯลฯ ขณะที่เรื่องของเงินเฟ้อ กลายเป็นเป้าหมายหลักของนโยบายการเงินของไทยในปัจจุบัน นับตั้งแต่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้ใช้อัตราเงินเฟ้อเป็นเป้าหมายหลัก ในการดำเนินนโยบายการเงิน (Inflation Targeting) แทนการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน (Monetary Targeting) เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543

เนื่องจากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ความยากจน การว่างงาน และเงินเฟ้อ ต่างก็เป็นปัญหาสำคัญในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศด้วยกันทั้งสิ้น และก็มีข้อวิพากษ์ว่า ปัญหาเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กัน โดยการว่างงานและเงินเฟ้ออาจทำให้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในรายได้และความยากจนเพิ่มขึ้น จากข้อวิพากษ์ดังกล่าวจึงนำมาสู่การศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้และความยากจนนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ และการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความยากจน การศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ทำโดยการสร้างแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ ซึ่งแบบจำลองนี้ประยุกต์มาจากแบบจำลองของ Blinder and Esaki¹ แบบจำลองดังกล่าว มี 6 สมการ โดยสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ ต่อรายได้ทั้งหมด ซึ่งได้แก่ สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมด

¹ Alan S. Blinder and Howard Y. Esaki, "Macroeconomic Activity and Income Distribution in The Postwar United States," The Review of Economics and Statistics 60 (1978): 604-609.

และสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมด เป็นตัวแปรต้นของแต่ละสมการ และอัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ และแนวโน้ม เป็นตัวแปรตามในทุกสมการ ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ในแต่ละสมการ โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) ซึ่งการศึกษาดังกล่าวจะทำให้ทราบถึง ผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต จากนั้นศึกษาความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ ของคนในแต่ละชั้นรายได้ ว่าในรายได้ทั้งหมดของคนในแต่ละชั้นรายได้มาจากปัจจัยการผลิตต่างๆ เท่าไร จากนั้นนำผลการศึกษาทั้งสองข้างต้นมาคำนวณร่วมกัน ก็จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ตามขนาด (Size Distribution of Income) ซึ่งก็จะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้

ส่วนการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความยากจน ศึกษาด้วยวิธีการคล้ายคลึงกัน โดยใช้แบบจำลองที่ประยุกต์มาจากแบบจำลองของ Blank and Blinder² มีสัดส่วนคนจน (Head Count Ratio) เป็นตัวแปรต้น มีอัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ และแนวโน้ม เป็นตัวแปรตาม และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ในแบบจำลอง

สรุปผลการศึกษา

ในส่วนสรุปผลการศึกษานี้จะเริ่มจาก สรุปผลการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ก่อน และตามด้วยผลการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความยากจน

เนื่องจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ในครั้งนี้ ศึกษาผ่านความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factorial Income Distribution) และโดยอาศัยการศึกษาความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ ของคนในแต่ละชั้นรายได้ จึงทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาด (Personal or Size Distribution of Income) ซึ่งหมายถึงการทราบความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ดังนั้นในส่วนนี้ จะประกอบด้วยสรุปผลการศึกษาความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ ของคนในแต่ละชั้นรายได้ ผลการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต และผลการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้

ผลการศึกษาความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ ของคนในแต่ละชั้นรายได้พบว่า โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2543 รายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 มาจากกำไรภาคเกษตรมากที่สุด และรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 3-5 มาจากค่าแรงและเงินเดือนมากที่สุด นอกจากนั้น ในช่วงปี 2531-2543 โครงสร้างรายได้ของคนในแต่ละชั้นรายได้ มีการเปลี่ยนแปลงตลอด

² Rebecca M. Blank and Alan S. Blinder, "Macroeconomics, Income Distribution, and Poverty," in *Fighting Poverty: What Works and What Doesn't*. Eds. Sheldon H. Daniel H. Weinberg (Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1986)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงความสำคัญของรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ ต่อคนในแต่ละชั้นรายได้ ในช่วงเวลาดังกล่าว พบสิ่งที่น่าสนใจว่า ค่าแรงและเงินเดือนเป็นรายได้ที่มีความสำคัญต่อคนในทุกชั้นรายได้เพิ่มขึ้น ขณะที่ กำไรภาคเกษตรเป็นรายได้ที่มีความสำคัญต่อคนในทุกชั้นรายได้ลดลง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิตพบว่า อัตราการว่างงานทำให้การกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิตเปลี่ยนแปลงไป อัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 80 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ ความเชื่อมั่น ร้อยละ 80 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ เมื่อเกิดการว่างงาน และอัตราการว่างงานสูงขึ้น ซึ่งหมายถึง ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยลง กำลังซื้อจะลดน้อยลงลงไป ทำให้ผู้ประกอบการ ขายสินค้าได้น้อยลง รายได้จากกำไรนอกภาคเกษตรลดลง ส่งผลให้สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดลดลง ในทางตรงกันข้าม ผู้ประกอบการที่ได้รับรายได้จากกำไรภาคเกษตรจะได้รับสัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจาก ภาวะเศรษฐกิจถดถอย จะไม่ทำให้ผู้ประกอบการกลุ่มนี้ได้รับรายได้ลดลงมาก เพราะรายได้ของผู้ประกอบการกลุ่มนี้มาจากสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นต่ำ ทำให้ถึงแม้ว่า เศรษฐกิจจะซบเซาอย่างไร ประชาชนก็ยังคงต้องซื้อสินค้าเหล่านี้เพื่อการบริโภค ดังนั้น อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น จะทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

และถึงแม้ว่าอัตราการว่างงาน จะไม่มีผลต่อสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนเงินโอน ต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีเครื่องหมายเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ อัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมด และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมด ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

เมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้น จะต้องมีคนที่ถูกให้ออกจากงาน และคนเหล่านี้มักจะเป็นคนงาน ลูกจ้าง ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับรายได้จากค่าแรงและเงินเดือน ทำให้รายได้จากค่าแรงและเงินเดือนลดลง ดังนั้น เมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้น จะทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมดลดลง ในทางตรงกันข้าม อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น จะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับรายได้จากเงินโอน เช่น ผู้ที่รับบำนาญ บำนาญ ผู้ที่รับเงินช่วยเหลือ และผู้ที่ได้รับรายได้จากรายได้อื่นๆ เช่น ผู้ที่ได้รับรายได้จากเงินประกัน ดังนั้น อัตราการว่างงานที่สูงขึ้น จะทำให้สัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

ผลของเงินเพื่อ พบว่า อัตราเงินเพื่อไม่มีผลต่อสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ ต่อรายได้ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีเครื่องหมายเป็นไปตามสมมติฐานกล่าวคือ อัตราเงินเพื่อมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร สัดส่วนกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สิน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น ผู้ที่ได้รับรายได้จากค่าแรงและเงินเดือน และผู้ที่ได้รับรายได้จากเงินโอน จะไม่ได้รับรายได้เพิ่มขึ้นทันทีที่ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น ขณะที่ผู้ประกอบการ และผู้ที่ได้รับรายได้จากทรัพย์สิน จะได้รับรายได้เพิ่มขึ้น จากการที่ระดับราคาสินค้าหรือราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ดังนั้น เงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จะทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือน และสัดส่วนเงินโอนลดลง ขณะที่ทำให้สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร สัดส่วนกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution) เปรียบเทียบกัน พบว่า การว่างงานมีอิทธิพลต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิตมากกว่าเงินเฟ้อ และมีการแลกกัน (Trade Off) ระหว่างการว่างงานและเงินเฟ้อ ที่ส่งผลต่อสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร สัดส่วนเงินโอน และสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สิน

จากผลการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution) และการศึกษาความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตของคนในแต่ละชั้นรายได้ สามารถสรุปผลของการว่างงานและเงินเฟ้อที่มีต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาด (Personal or Size Distribution of Income) ได้ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า อัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้การกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาดดีขึ้น ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ลดลง อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในชั้นรายได้ที่ 1-4 ได้รับเพิ่มขึ้น และทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในชั้นรายได้ที่ 5 ได้รับลดลง ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้น เกิดจากการที่อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้น และคนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 ได้รับรายได้หลักจากกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนกำไรภาคเกษตรนี้มากกว่าสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตอื่นๆ อยู่มาก สำหรับคนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน รองลงมา คือ กำไรภาคเกษตร แต่สัดส่วนรายได้จากทั้งสองแหล่งไม่ได้แตกต่างกันมากนัก ประกอบกับการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้นมากกว่าสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนที่ลดลง ดังนั้น อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

คนในชั้นรายได้ที่ 4 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน รองลงมา คือ กำไรนอกภาคเกษตร กำไรภาคเกษตร และเงินโอน ซึ่งถึงแม้ว่า การว่างงานที่เพิ่มขึ้นจะทำให้สัดส่วน ค่าแรงและเงินเดือน และสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรลดลง แต่การว่างงานที่เพิ่มขึ้นก็ทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนเงินโอนเพิ่มขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นนี้มากกว่าการลดลงของสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือน กับการลดลงของสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรเล็กน้อย ดังนั้น การว่างงานที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 4 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย และสาเหตุที่ทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 5 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดลดลง เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 5 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน กับกำไรนอกภาคเกษตรเป็นสำคัญ ซึ่งการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนทั้งสองนี้ลดลง

สำหรับผลของเงินเพื่อ อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในชั้นรายได้ที่ 1-3 ได้รับเพิ่มขึ้น และทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 ได้รับลดลง ซึ่งทำให้การกระจายรายได้ระหว่างบุคคลดีขึ้น ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ลดลง สาเหตุสำคัญที่ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้น เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 ได้รับรายได้หลักจากกำไรภาคเกษตรเป็นสำคัญ และอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

สำหรับคนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน รองลงมาคือ กำไรนอกภาคเกษตร และกำไรภาคเกษตร ซึ่งถึงแม้ว่าอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จะทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนลดลง แต่ก็ทำให้สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรและสัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้น และเพิ่มขึ้นในขนาดที่มากกว่าสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนที่ลดลง ดังนั้น อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น และสาเหตุที่ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 ลดลง เนื่องจาก รายได้หลักของคนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 มาจากค่าแรงและเงินเดือนเป็นสำคัญ และสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนนี้ ก็มากกว่าสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตอื่นๆ อย่างชัดเจน ประกอบกับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนลดลง ดังนั้น อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดลดลง

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาดเปรียบเทียบกัน พบว่า การว่างงานมีอิทธิพลต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคลมากกว่าเงินเพื่อ และการว่างงานและเงินเพื่อยังส่งผลต่อส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในแต่ละชั้นรายได้ได้รับ ในทิศทางเดียวกัน (ยกเว้นส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในชั้นรายได้ที่ 4 ได้รับ) ซึ่งแสดงว่า ไม่มีการแลกกัน (Trade Off) ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อ ที่ส่งผลต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาด

ในส่วนของผลการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อกับภาวะความยากจน พบว่า อัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนคนจน อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 80 อัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้ภาวะความยากจนเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้น ทำให้คนในชั้นรายได้ต่ำที่เคยมีงานทำ และมีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน กลายเป็นคนว่างงานและมีรายได้ลดลง ซึ่งรายได้ที่ลดลงนี้ทำให้คนกลุ่มนี้มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน ทำให้จำนวนคนที่มีความยากจนเพิ่มขึ้น สัดส่วนคนจนสูงขึ้น ในส่วนของเงินเพื่อ เมื่ออัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น เส้นความยากจนซึ่งผันแปรไปตามเงินเฟ้อจะเพิ่มขึ้น แต่รายได้ของคนในชั้นรายได้ต่ำที่มีรายได้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับเส้นความยากจน ไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่เท่ากัน ทำให้คนในชั้นรายได้ต่ำกลายเป็นคนจนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนคนจนสูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อภาวะความยากจน พบว่าเงินเพื่อมีอิทธิพลต่อภาวะความยากจนมากกว่าการว่างงาน และไม่มีแลกกัน (Trade Off) ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อ ที่ส่งผลต่อภาวะความยากจน

ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

จากการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ที่พบว่า อัตราการว่างงานและอัตราเงินเพื่อที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ลดลง โดยทำให้คนในชั้นรายได้ต่ำได้รับส่วนแบ่งใน รายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น และคนในชั้นรายได้สูงได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดลดลง และการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อภาวะความยากจน ที่พบว่า อัตราการว่างงานและอัตราเงินเพื่อที่เพิ่มขึ้นทำให้ภาวะความยากจนเพิ่มขึ้น ดังนั้น สามารถสรุปทางเลือกในการดำเนินนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ และปัญหา ความยากจน ได้เป็น 4 ทางเลือก ดังนี้

1. การเพิ่มอัตราการว่างงาน การใช้นโยบายเพิ่มอัตราการว่างงาน จะทำให้เศรษฐกิจในประเทศหดตัว ผลผลิตมวลรวมในประเทศลดลง ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ลดลง ทั้งนี้เนื่องจากอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลเสียต่อรายได้ของคนในชั้นรายได้สูงมากกว่าคนในชั้นรายได้ต่ำ อย่างไรก็ตาม การที่ผลผลิตมวลรวมในประเทศลดลง ก็ส่งผลให้รายได้ของคนในชั้นรายได้ต่ำลดลง จนทำให้ภาวะความยากจนเพิ่มขึ้น
2. การเพิ่มอัตราเงินเพื่อ การใช้นโยบายเพิ่มอัตราเงินเพื่อ เช่นการเพิ่มปริมาณเงิน จะทำให้เศรษฐกิจในประเทศขยายตัว ผลผลิตมวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ลดลง เนื่องจากผลผลิตมวลรวมในประเทศที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมาจากการใช้นโยบายอัตราเงินเพื่อ ทำให้รายได้ของคนในชั้นรายได้ต่ำเพิ่มขึ้นในอัตราที่มากกว่าคนในชั้นรายได้สูง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลผลิตมวลรวมในประเทศจะเพิ่มขึ้น แต่ภาวะความยากจนก็เพิ่มขึ้น ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ภาวะความยากจนเพิ่มขึ้น เกิดจากการที่รายได้ของบุคคลเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของระดับราคาและเส้นความยากจน
3. การลดอัตราการว่างงาน การใช้นโยบายลดอัตราการว่างงาน จะทำให้เศรษฐกิจในประเทศขยายตัว ผลผลิตมวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากอัตราการว่างงานที่ลดลงส่งผลดีต่อรายได้ของคนในชั้นรายได้สูงมากกว่าคนในชั้นรายได้ต่ำ อย่างไรก็ตาม การที่ผลผลิตมวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้รายได้ของคนในชั้นรายได้ต่ำเพิ่มขึ้น จนทำให้ภาวะความยากจนลดลง
4. การลดอัตราเงินเพื่อ การใช้นโยบายลดอัตราเงินเพื่อ เช่นการลดปริมาณเงิน จะทำให้เศรษฐกิจในประเทศหดตัว ผลผลิตมวลรวมในประเทศลดลง ความไม่เท่าเทียมกันใน รายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตมวลรวมในประเทศที่ลดลง ซึ่งมาจากการใช้นโยบายลดอัตราเงินเพื่อ ไปลดรายได้ของคนในชั้นรายได้ต่ำมากกว่าคนในชั้นรายได้สูง และแม้ว่าผลผลิตมวลรวมในประเทศจะลดลง แต่ภาวะความยากจนก็ลดลง เพราะถึงแม้ว่ารายได้ของบุคคลจะลดลง แต่เส้นความยากจนก็ลดลงตามระดับราคาด้วยเช่นกัน และลดลงในอัตราที่มากกว่า

จากทางเลือกทั้ง 4 ข้างต้น เมื่อพิจารณาที่ละทางเลือกพบว่า ทางเลือกที่ 3 การลดอัตราการว่างงานเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการบรรลุเป้าหมายส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ เป้าหมายความยากจน เป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) เพราะการลดอัตราการว่างงานนอกจากทำให้เศรษฐกิจขยายตัวแล้ว ยังทำให้ภาวะความยากจนลดลง และถึงแม้ว่าจะทำให้ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ทำให้คนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด และพบว่า อัตราการว่างงานและอัตราเงินเพื่อสามารถอธิบายสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ ต่อรายได้ทั้งหมดได้ ดังนั้น การศึกษาในส่วนนี้จึงจะนำมาขยายต่อ อาจจะเป็นการศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ ต่อรายได้ทั้งหมดโดยลงลึก แยกย่อยในรายละเอียดของปัจจัยการผลิต เช่น แยกแรงงานเป็นแรงงานไร้ฝีมือ กับแรงงานมีฝีมือ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นภาพผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ที่ชัดเจนขึ้น